

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind măsurile alternative
de executare a pedepselor privative de libertate**

Analizând **propunerea legislativă privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B510 din 12.10.2016,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare instituirea unor măsuri alternative de executare a pedepselor privative de libertate. Potrivit proiectului, aceste pedepse ar urma să poată fi executate fie la domiciliu, fie doar în zilele de sâmbătă și duminică într-un centru special înființat, fie prin „echivalent zile muncă în folosul comunității”, fie în regim mixt, de „echivalent zile de muncă în folosul comunității și de zile de executare sâmbătă și duminică într-un centru special înființat.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Fără a ne pronunța asupra oportunității instituirii formelor alternative de executare a pedepselor privative de libertate avute în vedere de proiect, precizăm că, în forma propusă, reglementarea acestora nu se integrează în ansamblul legislației penale și nici nu este completă.

Menționăm că, potrivit Codului penal (art.56 și 60), pedepsele privative de libertate sunt detențiunea pe viață și închisoarea, iar **executarea acestora se realizează potrivit legii privind executarea pedepselor**. Astfel, Titlul III din Legea nr.254/2013 privind

executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, reglementează modalitatea de executare a pedepselor privative de libertate, stabilind, în Capitolul III, regimurile de executare a acestor pedepse. Potrivit Legii nr.254/2013, pedepsele privative de libertate pot fi executate în regim de maximă siguranță, în regim închis, în regim semideschis sau în regim deschis.

Pe de altă parte, precizăm că, în sistemul actual, prin pronunțarea hotărârii de condamnare la o pedeapsă privativă de libertate, instanța nu stabilește și modalitatea de executare a acesteia, regimul de executare fiind stabilit, în condițiile Legii nr.254/2013, de către comisia pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, constituită în cadrul fiecărui penitenciar.

Prin urmare, întrucât, potrivit **art.1** din proiect, măsurile alternative de executare a pedepsei privative de libertate sunt „măsuri de natură judiciară”, dispuse de judecător, ar putea rezulta că se are în vedere stabilirea unei naturi juridice diferite a acestor măsuri față de regimurile de executare a pedepselor privative de libertate prevăzute în Legea nr.254/2013.

O astfel de soluție legislativă ar trebui însă consacrată la nivelul Codului penal, în cadrul Capitolului V - *Individualizarea pedepselor* din cadrul Titlului III - *Pedepsele*, din Partea generală, și nu într-un act normativ de sine-stătător, cum este prezentul proiect.

Cu toate acestea, menționăm că din formularea propusă pentru **art.1** din proiect, ar putea rezulta și că aceste măsuri alternative ar urma să fie dispuse prin „înlocuirea măsurii executării pedepsei principale cu închisoarea „în regim de detenție”. O astfel de soluție legislativă presupune că aceste măsuri alternative au, de fapt, natura juridică a unor regimuri de executare a pedepsei care, potrivit art.56 și 60 din Codul penal, ar trebui prevăzute în cuprinsul Legii nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, și nu într-un act normativ de sine stătător, cum este prezentul proiect.

3. Precizăm că, indiferent de natura juridică a măsurilor alternative prevăzute de prezentul proiect, procedura de aplicare a acestora trebuie reglementată în mod complet, și nu prin referirea generică la dispunerea acestora de către judecător, așa cum se prevede la **art.1**. Menționăm că, în cazul în care măsurile se dispun prin hotărârea de condamnare, textele trebuie să o prevadă în mod expres,

în această situație nepunându-se problema „înlocuirii măsurii executării pedepsei principale cu închisoarea în regim de detenție”. În cazul în care aceste măsuri ar reprezenta variante ale regimului de executare al pedepsei închisorii, competența, prevăzută în mod expres, ar putea să revină judecătorului de supraveghere a privării de libertate, urmând ca dispozițiile Titlului II din Legea nr.254/2013 să fie modificate în mod expres. În plus, în acest caz, pentru asigurarea unei reglementări complete, ar trebui prevăzută și calea de atac împotriva deciziei de aplicare a respectivelor măsuri.

4. În ceea ce privește sfera infracțiunilor prevăzute la **art.3 alin.(3), art.4 alin.(3), art.5 alin.(3) și art.6 alin.(3)**, în cazul săvârșirii cărora măsurile alternative nu pot fi aplicate, precizăm că referirea generică la „infracțiuni cu violență” nu este suficient de precisă, întrucât această noțiune nu este definită nici de legislația penală existentă și nici de prezentul proiect.

5. Referitor la măsura alternativă de executare fracționată a unei pedepse privative de libertate, prevăzută la **art.4**, din reglementarea propusă nu rezultă când urmează a fi considerată executată pedeapsa. Avem în vedere faptul că, prin cumularea aritmetică a câte două zile de executare pe săptămână, durata reală a executării pedepsei ar urma să se întindă pe o perioadă considerabilă de timp. În această situație, prelungirea consecințelor condamnării ar putea fi considerată drept nerezonabilă, având în vedere, de exemplu, faptul că termenul de reabilitare se calculează, potrivit art.167 din Codul penal, **de la data când a luat sfârșit executarea pedepsei principale.**

6. Având în vedere că, indiferent de natura juridică a măsurilor alternative, reglementarea lor implică modificarea Codului penal și a Legii nr.254/2013, legi organice, norma din **art.7**, referitoare la implementarea dispozițiilor legii de către Ministerul Justiției, prin norme metodologice, nu poate fi acceptată.

Având în vedere observațiile de mai sus, întrucât soluțiile legislative nu se încadrează în ansamblul legislației penale, propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma propusă.

dr. Dragoș FLIESCU

București

Nr. 1103 / 8.11.2016